ITALIA-klubi ry

15.9.2019

Riflessi d'Italia

ITALIA-klubi ry
Kotisivu: https://italia-klubi.fi/
FB: Italia-klubi
Osoite: Vuosikuja 4 as 26, 02200 Espoo
Pankkitili: FI88 1544 3000 0229 67

ITALIA-klubi ry 7/2019 syyskuu
Riflessi d'Italia

SISÄLTÖ

Uutisia Italiasta
Ignoranti o ribelli 3
linkiesta.it

Matkakertomus
Menolippu 4
Saija Räsänen

Taide
Naurun tulo Italian renessanssitaiteeseen 6
Minerva Keltanen

Keramiikkataiteilija Giuseppe Liberatin haastattelu 9
Helena Hakola-Louko

Kirjallisuus – Kirjapiirin satoa
Mario Tobino: Biondo era e bello 11
Helena Hakola-Louko

Marco Vichi ja Komisario Bordelli - Kuolema Firenzessä -kirja 19
Kaisu Lindroos

Ilmoitukset
Didrichsenin taidemuseo: Virve Heinisen esitelmä 22
Finnkino: Dokumenttielokuva PAVAROTTI 22

Klubin uutisia
Enneli Polin suomennoksen julkistamistilaisuus 8.8.2019 23
Viinitasting 19.10.2019 24
Vuosikokous 8.8.2019 – uudet hallituksen jäsenet ja jäsenmaksut 24
Klubin kotisivut (email) 25
Seuraa Italia-klubia netissä 25
Seuraa Marco Vichiä netissä 25

Päätoimittaja: Helena Hakola-Louko
hhl@louko.com

linkiesta.it

Ignoranti o ribelli - I giovani sembrano analfabeti, ma c'è un perché

Non sanno l'italiano, non leggono più, parlano una lingua inventata. Le invettive contro **l'analfabetismo giovanile** si sprecano dai tempi di Platone, spesso a ragion veduta. Sebbene Google Trends non fornisca alcun dato inoppugnabile sul numero di strafalcioni ed espressioni vacue, tra programmi televisivi, vox pop, rivelazioni di cantanti, tronisti e influencer basta un attimo per udire il rumore di affermazioni indecifrabili. Comunque buona parte degli adolescenti si esprime in modalità poco ortodosse, ma per loro informative e feconde.

Vera Gheno, sociolinguista specializzata in Comunicazione mediata del Computer, docente universitario presso l'Università di Firenze e autrice del recente libro ***Potere alle parole*** edito da Einaudi, sostiene che "l'impoverimento del linguaggio giovanile non sia del tutto vero".

La necessità dei ragazzi è quella di emanciparsi "dai genitori, dai maestri, dai cosiddetti dinosauri" attraverso nuove forme comunicative. Un **meccanismo evolutivo onnipresente nella società umana**, che in questa stagione di rivoluzioni tecniche e antropologiche ha assunto dimensioni impreviste, anche tra gli individui anagraficamente più maturi: "Com'è possibile che i 50enni su Facebook scrivano come i **bimbominkia**? Perché la sensazione è che non sia davvero un'operazione di scrittura. L'importante è capirsi".

La reazione di molti tra i più anziani è comunque di repulsione e disapprovazione nostalgica, tutte negazioni comprensibili, che però "provocano un fraintendimento: che i giovani di una volta fossero più forbiti. Tempi in cui al dibattito pubblico partecipavano solo i membri di un'élite molto ristretta: intellettuali, scrittori, politici. Con l'avvento dei social network chiunque ha un megafono in mano". In questo modo sono emersi livelli linguistici nascosti, che molti avrebbero preferito rimanessero tali.

La Gheno riporta un dato tratto dalle rilevazioni Istat 2019, spesso trascurato ma eloquente: "**Una famiglia su dieci non ha libri in casa**. Quando sputiamo sui giovani dobbiamo ricordarci che siamo noi ad avergli fornito un certo modello di società".

È vero che collettivamente stiamo perdendo dimestichezza con il nostro patrimonio culturale e questo vale specialmente per i millennials "che hanno un lessico molto rarefatto nei campi definenti per noi adulti, infatti balbettano quando si parla di politica. **Ma quando li ascolti parlare fra loro - di sentimenti, tecnologia e musica -, scopri che hanno un vocabolario amplissimo**". Le nuove leve affinano le proprie competenze più nella **grammatica delle immagini** che in quella testuale, esibendo abilità nel video editing superiori di anni luce rispetto ai propri genitori. Un caso unico nella storia.

Vocabolario/Sanasto

invettiva	discorso violento
a ragion veduta	dopo aver esaminato
inoppugnabile	certo
strafalcione	errore
vacuo	vuoto
tronista	chi sta sedendo su un "trono" in un TV show
bimbominkia	adolescente di scarsa capacità linguistica
forbito	pulito, elegante
dimestichezza	familiarità
i millennials	la prima generazione iperconnessa
affinare	perfezionare
anni luce	valovuosia

Lähde, 07 settembre, 2019: https://www.linkiesta.it/it/article/2019/09/07/giovani-vera-gheno-analfabetismo-greta-menchi/43439/
Editointi ja sanasto: Helena Hakola-Louko

MATKAKERTOMUS

Saija Räsänen

Menolippu

Keskellä patjaa on ruuvimeisseli, ja keskellä huonetta patja. Muut huonekalut ovat katoamassa asunnosta yksi kerrallaan: Seinäjoelta muuttanut nuoripari haki vuodesohvan, ärsyttävän jahkaileva nuori mies kahvikoneen, hämmentävän kiitollinen nainen sulloi kirjahyllyn 40-luvun hissiin. Olen luopumassa melkein kaikesta maallisesta omaisuudestani. Muutan **Torinoon**, Italiaan, tekemään **väitöskirjaa populistisesta viestinnästä**.

Vuosi sitten sama suomalainen nainen lentokenttäjunassa: oli järkyttävän kuuma, yli 30 astetta, hame liimautui reisiin – mutta hymyilin vastapäätä istuville, koska olin taas Italiassa. Sain Torinoon saapuessani sakot, koska olin ostanut vääränlaisen lipun. Hämmennyin, kun ihan oikeasti sain sakot – eikö täällä Pohjois-Italiassa selviäkään hankalista tilanteista hymyilemällä! (Se on tietysti vain positiivista, ettei selviä.)

Raahasin kolmen viikon matkalle tarkoitetun matkalaukun airbnb-asuntoon Doran rautatieaseman kupeeseen. Asunnon omistava rouva on nykyisin Facebook-kaverini. Muistan helpottavan ilmastoinnin ja sen, kuinka jääkaappiin oli varattu hedelmämehua ja pöydälle grissini-tikkuja.

Viime kesän jälkeen olen palannut Torinoon monta kertaa, noin kahden kuukauden välein. Jo kolmantena lomapäivänä kohtasin paikallisen pojan, joka sai palaamaan – pojan, joka rakastaa karjalanpiirakoita ja tekee niitä nykyisin itsekin tulevan yhteisen asuntomme keittiössä. Torino on niin pohjoisessa, että sieltä löytää ruisjauhoja.

Jo ensimmäisellä vierailulla ihastuin Torinoon: sitä kutsutaan Italian Pariisiksi, eikä syyttä, koska vaalea, pastellinsävyinen keskustan arkkitehtuuri tuo tosiaan mieleen Pariisin kermakakkumaiset palatsit. Keskustaa täplittävät puistot, mikä ei Italiassa ole itsestäänselvyys, ja sadetta ja paahdetta pääsee pakoon keskustan kaarikäytävien alle. Kahvin- ja/tai suklaanhimoinen ei pety: kaupunki on täynnä sieviä kahviloita, joissa kannattaa ensi vierailulla maistella **suklaakahvi Biceriniä**. **Gianduia** eli hasselpähkinäsuklaa on Torinon erikoisuus, ja **Nutellan** tehtaat sijaitsevat lähellä maaseudulla. Niente male, ei yhtään hullumpaa!

Pian oli selvää, että voisin muuttaa tänne Po-joen mutkaan asumaan. Muuttoajatus yhdistyi mielessäni toiseen asiaan, jonka olen halunnut toteuttaa: väitöskirjaan. Kirjoitin valmistuessan gradun (*Netin utopia halkeaa: radikaalia demokratiaa vai vapaata uusliberalismia? 5 tähden puolueen populistinen retoriikka*) italialaisen Viiden tähden liikkeen (M5s) populistisesta retoriikasta, ja halusin jatkaa samalla teemalla: **väitöskirjassa vertailen italialaisten populistipuolueiden (Legan ja M5s:n) ja suomalaisten perussuomalaisten viestintää**.

Tohtoriopintoihin haku on pitkä prosessi: Jo syksyllä aloin työstää tutkimussuunnitelmaa, johon sain arvokkaita kommentteja niin Helsingin kuin Torinon yliopistoista. Suoraan

sanoen en pitänyt mahdollisuuksiani päästä sisään italialaiseen yliopistoon kovin suurina: tulen ulkopuolelta, en tunne paikallista yliopistokulttuuria, hakusivustokin meinasi näyttää erroria, kun eräänä väsyneenä iltana töiden jälkeen klikkailin hakulomakkeeseen toivottuja liitteitä: *domanda di ammissione* (hakulomake, jossa saattoi loistaa akateemisella cv:llä, jos sellaista oli), gradun abstrakti, tiedot suosittelijoista, tutkimussuunnitelma, henkilötodistus – ja ulkomaisella hakijalla luonnollisesti todistukset aiemmista tutkinnoista, opintosuoritusotteet, jne.

Vaadittavien liitteiden lista kannatti lukea huolella, koska yhdenkin unohtaminen olisi voinut johtaa hylkäämiseen seuraavasta vaiheesta. Ja hakuilmoitushan oli muuten 19 sivua pitkä – italialaista lakikieltä lähentelevää tekstiä.

Eräänä raukeana kesäkuun päivänä avasin yliopiston sivut tarkastaakseni, joko lista haastatteluun pääsevistä ehdokkaista olisi julkaistu (Italiassa tohtorintutkintoa suorittamaan hakevien on tehtävä myös suullinen haastattelu). En ollut uskoa silmiäni, kun siellä näkyi kuin näkyikin myös minun hakijanumeroni – voisiko siinä olla virhe? Mutta ei, kyllä vieressä oli myös minun syntymäaikani.

"Hello, we are ready to call you." Käsien tärinää Skype-haastattelussa. Toimisiko yhteys? Ymmärtäisinkö italialaisten proffien puhumaa englantia? (Koska, no, ei millään pahalla, mutta italialaisilla usein on hieman omanlainen aksenttinsa, ja itselläkin italia on tällä hetkellä vahvempi vieras kieli kuin englanti.) Tohtoriohjelma olisi kuitenkin englanniksi, joten niin olisi myös haastattelu. Yhteys toimi, ymmärsimme toisiamme. Tuimia kysymyksiä, mutta vastasin kaikkeen.

Haastattelun jälkeen olin varma, että tämä on tässä. Mutta ei se vain sittenkään ollut. Muutaman viikon odottamisen jälkeen – minun hakijanumeroni ja syntymäaikani taas valittujen listalla. Yhtenä kuudesta sisään päässeestä.

Jälleen byrokratiaa, liitteiden lähettämistä, kesälomamatkalla yliopistoon kirjautumisen viimeistelyä vierailemalla opintotoimistossa näyttämässä alkuperäisiä tutkintotodistuksia. Arvoimme, kirjoitetaanko nimeni Rasanen, Raesaenen vai Räsänen.

Sihteerit löysivät näppäimistöistään ä:n, ja olen kirjoilla italialaisessa yliopistossa. Marraskuusta alkaen Italian valtio maksaa minulle palkkaa.

Näinä päivinä töiden jälkeen loikoilen patjallani, opiskelen Milanossa 26.9. pidettävää tilastotieteen entry exam -koetta varten, kauppaan tavaroitani Tori.fi:ssä. Säilytän 32 neliön kalliolaisyksiöni tavaroista muutaman matkalaukullisen vaatteita ja äidin luokse säilötyt kirjat – sekä parhaan ystäväni ensimmäisinä opiskeluvuosina antaman Audrey Hepburn -taulun.

Olen ostanut menolipun Milanoon. Vain menolipun. Minulla ei ole aavistustakaan, milloin palaan, palaanko.

Tällä viikolla tutkimusohjelmamme johtaja laittoi viestiä kaikille valituille – näin ensimmäistä kertaa muiden nimet, ja kaikki tuntui heti todellisemmalta. Eilen opiskelukaverini Helsingin ajoilta pyysi vinkkejä oman tutkimussuunnitelmansa tekemiseen – ympyrä on sulkeutunut.

Saija Räsänen: Pro gradu -tutkielma
https://helda.helsinki.fi/handle/10138/155314

TAIDE

Minerva Keltanen

Naurun tulo italialaiseen renessanssi-taiteeseen!

Naurun ja huumorin kuvaaminen kuvataiteessa ei ole ollut kovin suosittu tutkimusaihe perinteisessä taidehistoriassa lukuun ottamatta paria viime vuosikymmentä. Huumoria on pidetty toisarvoisena tai alempiarvoisena muihin kuvataiteen genreihin verrattuna. Valtaosa länsimaisesta kuvataiteesta on esittänyt uskonnollisia, allegorisia tai historiallisia kuva-aiheita, tai sitten muotokuvia, maisemia ja asetelmia. Joka tapauksessa huumoria voi löytyä jopa historia- tai uskonnollisista kuva-aiheista, ja toisinaan huumori voi olla myös tahatonta. Huumori ei ole kuitenkaan ominaisuus, joka esiintyy taideteoksessa katsojasta riippumatta, vaan yleisö päättää, onko jokin taideteos hauska vai ei.

Lutherin aikaan asti taide oli pääasiassa kirkon tilaamaa. Protestanttinen uskonpuhdistus esitti kritiikkiä myös uskonnollista kuvastoa kohtaan, ja se sai aikaan taiteen maallistumisen ja uuden asiakaskunnan: kirkon ja aatelisten lisäksi myös nouseva porvaristo hankki taidetta, ja taidetta jopa tehtiin ilman tilaustyötä avoimille markkinoille. Tämä puolestaan rohkaisi uusiin, maallisempiin kuva-aiheisiin. Taidekauppa myös kehittyi ja kansainvälistyi: taidetta oli entistä helpompi ja edullisempi kuljettaa, kun öljyväritöitä alettiin maalata kankaalle puupaneelien sijaan 1500-luvulla.

Nauru ja huumori aiheena saapui kuvataiteisiin sekä Italiassa että Pohjois-Euroopassa laatukuvamaalauksen ja *commedia dell'arten* myötä 1500-luvulla. Taiteilijat alkoivat kuvata ilmeikkäitä ja ekspressiivisiä kasvoja ja tunnetiloja puolivartalokuvina, **Leonardo da Vincin** ja Quinten Matsyksen esimerkin innoittamana. Leonardo korosti kirjoituksissaan luonnon tarkkaa huomioimista, ja hän oli kiinnostunut tutkimaan naurun vaikutuksia kasvoilla. Tämän kevään suuri puheenaihe, juuri Leonardon kuoleman 500-vuotisjuhlavuonna, on Lontoon Victoria & Albert-museossa olevan terracottaveistoksen attribuointi. Palazzo Strozzissa olevan **Verrocchio**-näyttelyn kuraattoreiden mukaan Lontoon veistos on ainoa säilynyt Leonardon tekemä veistos, ja hän olisi tehnyt sen opiskellessaan firenzeläisen Andrea del Verrocchion työpajassa v. 1472, jolloin hän oli 19- tai 20-vuotias. Vahvoina todisteina pidetään nimenomaan Madonnan salaperäistä hymyä ja Lapsen nauravia kasvoja sekä puvun draperioita, jotka ovat hyvin samantapaisia kuin Leonardon maalauksissa.

Leonardo da Vinci: Madonna con Bambino ridente

Monet huumoriin liittyvät termit, kuten satiiri, parodia, ironia jne. tulevat kirjallisuudesta ja niiden visuaaliset vastineet ovat vaikeampia luokitella. Karikatyyri eli pilamuotokuva on kaikkein helpoimmin tunnistettava, koska se liioittelee vahvasti kohteensa kasvonmuotoja. Karikatyyritradition aloittajana pidetään bolognalaista 1500-1600 -luvun taitteessa elänyttä **Annibale Carraccia**, vaikka vanhimmat säilyneet karikatyyrit ovat peräisin jo muinaisesta antiikista.

Koominen kuvatraditio juontaa juurensa antiikin Kreikkaan. Plinius vanhempi kertoo mm. aleksandrialaisesta taidemaalari **Antiphiluksesta,** joka maalasi Gryllus-nimisen miehen naurettavassa puvussa, ja tästä alkoi uusi humoristinen maalausgenre nimeltään *grylloi* (lat. *gryllus*, karikatyyri), joka jatkui roomalaisissa seinämaalauksissa. Koominen liitettiin rumuuteen, jonka osa oli Aristoteleen mukaan naurettava. **Cicero** jakoi saman käsityksen, että naurettavuus syntyi rumuudesta ja epämuodostumista. Hoveissa kääpiöt olivat olleet suosittuja jo keskiajalta lähtien, ja kuuluisimmista maalattiin muotokuviakin. Epämuodostuneisuutta pidettiin naurettavan lisäksi merkkinä moraalisesta rappiosta. Kuvataiteessa tämä näkyi esim. kontrastina kauniiden taivaallisten enkelien ja helvetin hirviöiden kuvauksissa.

Ennen 1500-lukua kuvataiteessa nauru oli varattu lähinnä kahdelle hahmolle: kuolemalle ja paholaiselle. Paholaiset kuvataan useasti leveästi nauramassa kiduttaessaan ikuiseen kadotukseen joutuneita ihmisparkoja. Myös Kuolema kuvataan iloisesti hymyilevänä tai nauravana, kun se noutaa "uhrejaan". Sekä paholaisen että Kuoleman nauru ilmaisee pahansuopaa iloa. Renessanssitaiteessa ei juuri nauravia hahmoja näe, Madonna, pyhimykset ja enkelit lähinnä hymyilevät säteilevästi. Siksi ei ole ihme, että Leonardon hymyilevä *Mona Lisa* on herättänyt paljon keskustelua, sillä *Mona Lisa* ei ole Madonna vaan ylhäinen nainen, joka hymyilee ja luo katseellaan kontaktin maalauksen katsojan kanssa, mikä oli siihen aikaan vallankumouksellisesta!

Renessanssin taideteoreetikot uskoivat, että jos taiteilija onnistui siirtämään jonkin tunteen maalaukseen, aiheutti maalauksen katsominen saman tunteen myös katsojassa. **Giovanni Paolo Lomazzo** kirjoitti, että saadakseen katsoja nauramaan, pitää taideteoksessa olla nauravat kasvot. Hymyileminen tai nauraminen niin, että hampaat näkyvät, hyväksyttiin vielä lasten kuvauksissa, mutta se ei kuulunut säädyllisen henkilön muotokuvaukseen. Nauramista, irvistelyä tai laulamista pidettiin tyypillisinä alemman luokan hallitsemattomien tunteiden ilmaisuina. Cesare Ripan *Iconologia* -teoksessa v. 1611 nauru oli mm. hulluuden (*Pazzia*) tunnusmerkki.

Monet 1500-luvun koomiset maalaukset perustuvat sananlaskuihin, runoihin, huumorikirjallisuuteen, commedia dell'arteen ja teatteriesityksiin. Monilla koomisen kuvatradition maalauksella saattoi olla myös moralisoiva tarkoitus. Ne voivat varoittaa esim. jostakin seitsemästä kuolemansynnistä.

Renessanssiajan yläluokka oli kiinnostunut erilaisista sanaleikeistä ja kuva-arvoituksista sekä kaikenlaisista kuriositeeteista kuten mekaanisista leluista tai puutarhan yllättävistä suihkulähdejekuista. Hovitaiteilijat yrittivät maalata *bizzarrie*, outouksia, sillä osana heidän tehtäväänsä oli hämmästyttää isäntäänsä. *Trompe-l'œil* kuvat tulivat suosituiksi 1500-luvun lopussa, ja niiden tehtävänä oli pettää silmää ja hämmästyttää samalla tapaa kuin anamorfoosikuvat, jotka leikkivät perspektiivi-illuusiolla. **Gisueppe Arcimboldo** maalasi kaksoiskuvia, käännettäviä vihannespäitä, kukista tai muista luonnon elementeistä tehtyjä muotokuvia, joita hänen aikalaisensa kutsuivat nimillä "capricci" tai "bizzarrie". Arcimboldon maalaukset ovat eräänlaisia visuaalisia vitsejä ja verrattavissa arvoituksiin ja sanaleikkeihin.

Vincenzo Campi: *I mangiatori di ricotta*

Lombardian koomisen maalauksen juuret olivat Leonardon perinnön ohella flaamilaisten **Pieter Aertsenin** (1508-1575) ja hänen lahjakkaimman oppilaansa ja veljenpoikansa **Joachim Beuckelaerin** (1533-1574) laatukuvamaalauksissa. Aertsen ja Beuckelaer maalasivat markkina- ja keittiönäkymiä, joissa ruoka, viini, kala, liha ja vihannekset ovat täynnä eroottisia vihjauksia, mutta molemmat taiteilijat liittivät maalauksiinsa myös uskonnollisia ja moraalisia viestejä, usein pienten raamatullisten taustakuvien muodossa. Heidän teoksensa tulivat tunnetuksi Italiassa cremonalaisten ja parmalaisten keräilijöiden kautta. Aertsen ja Beuckelaer vaikuttivat suuresti venetsialaisen **Jacopo Bassanon**, cremonalaisen **Vincenzo Campin** (1536-1591) ja bolognalaisen **Bartolomeo Passerottin** (1529-1592) maalaukseen. Toisin kuin Aertsenillä tai Beuckelaerillä, Campin tai Passerottin maalauksissa ei ole uskonnollisia tai moraalisia vihjauksia - pikemminkin päinvastoin. Mutta monet heidän ruokakuvansa vihjaavat maalausten pohjimmiltaan eroottiseen luonteeseen. Campin maalauksissa on usein miesahmatteja, jotka ovat kuvallisia vastineita *commedia dell'arten* Zanni-hahmolle, joka on aina nälkäinen. Bartolomeo Passerottin *Iloinen seurue* (1577) on täynnä symboleja: viini ja leipä ovat kristillisiä symboleja, makkara ja valkosipulinkynnet ovat vihjeitä miespuoliselle seksuaalisuudelle, halkileikatut viikunat ja viiniruukku viittaavat naisen seksuaalisuuteen.

Bartolomeo Passerotti: *Caricature*

Bolognalainen **Annibale Carracci** (1560-1609) sai vaikutteita sekä Campin että Passerottin teoksista. Hän kuvasi jokapäiväistä elämää, kansanihmisiä juomassa ja syömässä kuten esim. *Pavun syöjä* (Galleria Colonna, Rome). Venetsiassa, Emilia-Romagnassa, Marchessa ja Lombardiassa burleskia taidetta edustaa **Niccolò Frangipane** (aktiivinen 1563-1597). Hän kuvasi juoppoja, ahmatteja, ilveilijöitä ja Bacchus-hahmoja, jotka kaikki on kuvattu puolivartalofiguureina usein pöydän ympärille kerääntyineä, kuten esim. *Bacco, buffone e ragazza*, Il Museo della Fondazione Querini Stampalia, Venetsia.

Italiassa kirkko ei katsonut koomista kuvataidetta hyvällä. Trenton konsiili (1545-1563) ilmoitti muun muassa, että kuvataiteessa "jokainen taikauskoon viittaava on poistettava ... kaikkea irstautta on vältettävä, niin että hahmoja ei saa maalata tai koristella kauneudella, joka kiihottaa… eikä mitään sellaista, mikä on epäjohdonmukaista, epämiellyttävä tai järjestetty niin, että se aiheuttaa sekaannusta, eikä mitään maallista." Trenton konsiili pyrki myös kontrolloimaan taiteilijoiden toimintaa kirkollisen sensuurin kautta. Bolognalainen kardinaali Gabriele Paleotti selitti kirjassaan *Discorso intorno alle immagini* (1582), mitä ovat "naurettavat kuvat", *pitture ridicule*: "Sono altre pitture che chiamiamo ridicole, perché muovono il riso a chi le riguarda." Niinpä koominen genre jäi taka-alalle 1600-luvun Italian kuvataiteessa, kun se taas oli leimaavaa 1600-luvun alankomaalaiselle ja flaamilaiselle taiteelle.

Lyhennelmä FM Minerva Keltasen luennosta Italia klubilla 24.5.2019.

TAIDE

Helena Hakola-Louko

L'eco dei quattro elementi – keramiikkataiteilija Giuseppe Liberatin haastattelu

Questa è un'intervista a **Giuseppe Liberati** durante la mostra ***L'eco dei quattro elementi***. Siamo a Helsinki, è il 21 luglio 2019.

1. Lei è un famoso artista italiano, com'è la Finlandia a suo parere? Com'è stata la prima impressione della Finlandia?
   La prima impressione e anche dopo è molto positiva e molto interessante. Mi è piaciuta molto.

2. Ho sentito che la natura è un importante elemento d'ispirazione per Lei. C'è qualcosa nella natura finlandese che Le piace?
   Sì, la natura è un'importante fonte d'ispirazione per me. La natura finlandese mi è colpita tanto. E questa è la prima volta in Finlandia. La natura in Italia è un po' arida, in Finlandia c'è più fresco, in Italia più caldo. L'Abruzzo, la mia regione, è più verde. La natura è più come in Europa e non italiana, si dice "cuore d'Europa". Villamagna è il mio paese, sette chilometri dal mare.

3. Com'è stata l'accoglienza della mostra qui in Finlandia - Lei ha avuto qualche commento o delle opinioni?
   Tutti positivi, non mi aspettavo. Mi hanno chiesto come ho saputo usare i colori che piacciono ai finlandesi. Ho usato questi colori perché piacciono a me e non sapevo che piacciono anche ai finlandesi così tanto. È stata molto apprezzata la mostra. Sono riuscito a vendere anche qualche oggetto, sono molto contento anche per questo.

4. Come sono i finlandesi – ci sono differenze tra gli italiani e i finlandesi? – Ha notato abitudini strane qui al Nord o con la gente del Nord? Persone strane o bizzarre?
   Non ho notato differenze tra gli italiani e i finlandesi. Ho avuto bellissima accoglienza qui. Ieri sera ci hanno offerto una cena lappone, veramente buonissima, non mi aspettavo.

5. Sappiamo che la gastronomia è molto importante per gli italiani. Che pensa al cibo finlandese?
   Buonissimo e molto interessante. Quando sono ospite in un'altra nazione, preferisco mangiare il cibo della nazione dove sono. Mi piace vedere e conoscere. Non ho avuto nessun problema con il cibo finlandese.

6. Lei ha viaggiato molto?
   Sì in Europa abbastanza: Portogallo, Romania, Ungheria e Francia. Per lavoro ma anche per piacere.

7. Le hanno mancato l'Italia durante il suo soggiorno in Finlandia?
   Veramente non ho mancato niente dall'Italia. Tutto l'ambiente e il cibo, non ho sentito la mancanza d'Italia.

8. Qual è stata la più grande sorpresa in Finlandia?
   Il mio lavoro è stato molto apprezzato qui. Non aspettavo così, tutti i complimenti e gli elogi. Mi hanno chiesto di ritornare in Finlandia per insegnare all'università (Aalto-università). Sono felice. In Finlandia c'è solo il minimalismo e vogliono fare anche altro, un progetto, forse un corso e una mostra.

Liisa Purovirta ja Giuseppe Liberati

***

Maan kaikuja -näyttely järjestettiin Tuomiokirkon kryptassa Helsingissä 11.-21.7.2019. Näyttelyn primus motorina ja yhdyshenkilönä Italian Abruzzon Villamagnassa toimivaan taiteilijaan toimi klubin silloisen hallituksen jäsen **Liisa Purovirta**. Näyttelyn avajaisissa piti puheen mm. Italian kulttuuri-instituutin johtaja **Patrizia Gambarotta** ja vieraiden joukossa nähtiin myös instituutin kulttuuritapahtumista vastaava **Jemima Koukkunen** sekä useita klubilaisia. Näyttelyssä kävi n. 2000 henkilöä.

Helena Hakola-Louko

Mario Tobino: Biondo era e bello

Mario Tobino

Mario Tobino syntyi Viareggiossa 1910. Tobinon Candido-isä oli farmaseutti ja äiti Maria Biassoli kiinteistönomistaja. Lapsuutensa Tobino vietti Viareggiossa ensimmäisinä leikkikavereinaan käsityöläisten ja kalastajien lapset. Kuriositeettina mainittakoon, että Tobino sai Mario-etunimensä todennäköisesti Puccinin *Tosca*-oopperan Mario Cavaradossin mukaan, koska äiti oli Puccinin ihailija. Koulua Tobino kävi ensin Viareggiossa ja lukiota sitten Pistoiassa ja Massassa. Tobinon lempikirjailijoita olivat jo tuolloin Dante, Machiavelli, Tacitus ja Horatius ja ensimmäisten omien runojensa ja kertomustensa kirjoittamisen hän aloitti 1930-1933. Viareggion kaupunki oli hänelle hyvin rakas, mikä tulee esille hänen 1956 ilmestyneessä teoksessaan *Sulla spiaggia e di là dal molo*.

Vuonna 1931 Tobino kirjoittautui sisään Pisan yliopiston lääketieteelliseen tiedekuntaan. Jo kahden vuoden kuluttua hän siirtyi Bolognan yliopistoon ja valmistui sieltä 1936 pääaineenaan lääketiede ja kirurgia. Samana vuonna Tobinon isä kuoli ja Mario aloitti lääkärin uransa. Hän työskenteli useissa eri sairaaloissa pääasiassa psykiatrian alalla 1936-1980.

Toisessa maailmansodassa Tobino taisteli Libyan rintamalla 1939-1942. Tuosta ajasta kertoo hänen 1952 julkaistu romaaninsa *Il deserto della Libia*. Partisaaniajoistaan Tobino taas kertoo kirjassaan *Il clandestino* (1962). Vuonna 1943 Tobino tutustui **Paola Levi-Olivettiin** (Natalia Ginzburgin isosiskoon), josta tuli hänen elämänkumppaninsa neljänkymmenen vuoden ajaksi.

Vuonna 1945 Tobino alkoi kirjoittaa päiväkirjaa, jota jatkui aina vuoteen 1980 asti. Vuonna 1949 Tobino matkusti Paolan kanssa Pariisiin – matkasta kertoo kirja *Due italiani a Parigi* (1954). Tobino teki yhteistyötä Corriere della Sera -lehden kanssa 1961-1985 ja *Biondo era e bello* -teosta julkaistiinkin aluksi jatkokertomuksena lehdessä.

Tobino kuoli Agrigentossa Sisiliassa 1991 ja hänet on haudattu Viareggioon.

Mario Tobino on saanut useita palkintoja:

- Premio internazionale Veillon di Losanna: *La brace dei Biassoli* (1957)
- Premio Strega: *Il clandestino* (1962)
- Premio Campiello: *Per le antiche scale* (1972)
- Premio Viareggio (narrativa): *La bella degli specchi* (1976)
- Premio Letterario Elba: *Il manicomio di Pechino* (1990)

Teostensa keskiöön Tobino asettaa usein jonkun yhteisön: merimiehet, sotilaat, vastarintaliikkeen, perheen, koulun tai mielisairaalan potilaat.

***

Biondo era e bello

Huomioita tekstistä

Kirjan punaisena lankana kulkee kirjailijan henkilökohtainen suhde Danteen. Tobinolla oli tapana lukea Dantea itsekseen mutta myös ystävilleen ja potilailleen. Hän halusi teoksellaan tuoda Danten lähemmäksi niin italialaisia kuin ulkomaalaisiakin. Tobino on tutustunut laajalti Dantea käsittelevään kirjallisuuteen painottaen kuitenkin pikemminkin historiallisia elementtejä kuin kirjallisuuskritiikkiä. Tästä johtuen Danten pääteos *Commedia* jääkin teoksessa taka-alalle, kuten myös itse Dante, kerronnan keskittyessä paljolti niihin historiallisiin ja kuviteltuihin olosuhteisiin, joissa Dante eli. Ongelmaksi muodostuu tällöin se, kuinka kirjoittaa Danten elämänkerta ilman, että puhuu Commediasta, jonka Dante on kirjoittanut ja jonka päähenkilö hän on. Commediaa ymmärtääkseen on kuitenkin olennaista olla selvillä Danten ajan historiallisista tapahtumista ja henkilöistä Firenzessä, koska Commedia kertoo tiivistetyllä runokielellä juuri niistä. *Biondo era e bello* on kirjoitettu tavallisille lukijoille, ei niinkään Dante-asiantuntijoille, filologeille tai kielitieteilijöille. Teos on eräänlainen historiallinen ja osin fiktiivinen rekonstruktio Danten elämästä. Pääosassa on tuon ajan ympäristö ja yhteiskunta, olosuhteet, joissa Dante yrittää pärjätä. Kirjan kerronnassa on primitiivisiä ja kansanomaisia piirteitä, jotka viehättävät tavallista lukijakuntaa, mutta vieraannuttavat asiantuntijoita. Tekstin ilmaisuvoimaa korostavat toistot ja mm. historiallisen preesensin käyttö *passato remoton* sijasta. Kirjaa on asiantuntijoiden keskuudessa syytetty kriittisen etäisyyden puutteesta.

Firenze Danten aikaan

Firenzessä oli v. 1260 n. 75.000 asukasta ja se kuului Euroopan suurimpiin kaupunkeihin Rooman (30.000) ja Pariisin ohella (20.000). Firenzen kaupunginmuureja jouduttiin laajentamaan 1258 ja uudelleen 1284. 1300-luvulla väestön määrään vaikutti mm. ruttoepidemiat, kuten vuoden 1348 epidemia, josta kerrotaan Boccaccion *Decameronessa*. Firenzen yhteiskuntarakenteessa yläluokan muodostivat aateliset (*Nobili*) ja (uus-)rikkaat poliittiset vaikuttajat (*Magnati*). Porvaristo (*Popolo grasso*) koostui rikkaista porvareista, kuten kauppiaista ja pankkiireista. Käsityöläiset (*Popolo minuto*) ja köyhälistö (*Popolazzo*) muodostivat alimmat yhteiskuntaluokat. Talous perustui pääosin tekstiiliteollisuuteen ja kauppaan, pankkitoiminnassa otettiin käyttöön *lettera di cambio* ja *fiorentino d'oro*.

Firenzessä oli vallalla kaksi puoluetta, **guelfit**, jotka kannattivat paavia ja **ghibellinit**, jotka kannattivat Pyhän saksa-laisroomalaisen keisarin vallankäyttöä. Näiden ryhmittymien välillä käytiin jatkuvia valta-taisteluita, veri virtasi eikä ihmishenki ollut paljonkaan arvoinen. Campaldinon taistelussa 1289 Dante taisteli tuolloin voittoisien guelfien puolella. Myöhemmin guelfit ajautuivat sisäisiin ristiriitoihin ja jakaantuivat bianchi- ja neri -puolueisiin. **Guelfi neri** -puolue kannatti edelleen paavia ja sitä johti **Corso Donati**. **Guelfi bianchi** -puolue vastusti paavin liiallista vaikutusvaltaa, etenkin **paavi Bonifatius VIII** aikana, ja sitä johti **Vieri de' Cerchi**. Tapana oli, että voittajapuolue ajoi vastapuolen edustajat maanpakoon ja takavarikoi sitten näiden omaisuuden ja poliittiset virat itselleen. Rauhaa puolueiden välille oli vaikea rakentaa, koska varallisuus ja virat olisi pitänyt palauttaa maanpaosta palaaville hävinneen puolueen edustajille.

Vuonna 1293 astui voimaan määräys *Ordinamenti di Giustizia*, jolla rikas porvaristo pystyi estämään aatelisten pääsyn kaupungin virkoihin. Säädöksen oli laatinut **Giano della Bella**. Tämä määräys aiheutti omalta osaltaan närää aateliston ja muiden yhteiskuntaluokkien välille.

Danten poliittinen kanta oli se, että maallinen ja "taivaallinen" valta piti pitää erillään, paavi hallitsi sieluja ja keisari maallisia

asioita (*De Monarchia*, 1311-1313). Hänen tavoitteensa oli rauhoittaa puolueiden välistä valtataistelua, kaupungin (*Comune*) ja sen lakien piti olla puolueiden yläpuolella. Dante oli priorina kaksi kuukautta v. 1300 ja hänen tehtäväkseen koitui lähettää riitelevien bianchien ja nerien johto maanpakoon. Näiden joukossa oli myös **Guido Cavalcanti**, runoilija ja Danten ystävä, joka kuoli samana vuonna. Lokakuussa 1301 Dante matkusti kaupungin lähetystön mukana Roomaan keskustelemaan rauhasta paavi Bonifatius VIII:n kanssa. Matkan aikana guelfi neri -puolue Corso Donatin johdolla liittoutuneena Ranskan **Kaarle Valois**'n, paavi Bonifatius VIII:n ja Roomassa toimivien firenzeläisten pankkiirien kanssa valtasi Firenzen. Tammikuussa 1302 Dante tuomittiin ensin sakkoihin ja kahdeksi vuodeksi maanpakoon oma edun tavoittelusta julkisessa virassa (*baratteria*) ja 10. maaliskuuta 1302 poissaolevana (*in contumacia*) poltettavaksi roviolla tavattaessa ja omaisuuden takavarikkoon. Alkoi maanpako, joka kesti koko Danten loppuelämän.

Dante Alighieri (1265-1321)

Dante (Durante) syntyi Firenzessä 1265. Hänen isänsä **Alighiero di Bellincione** toimi rahanlainaajana ja äiti **Bella degli Abati** kuoli Danten ollessa vielä lapsi. Tiedot Danten lapsuudesta ja koko elämästä ovat niukkoja ja niitä on saatu pääasiassa tulkitsemalla hänen omia teoksiaan ja muiden kirjoituksia. Hän opiskeli kielioppia, puhetaitoa ja latinaa. Kirjallisuuden saralla hän tutustui latinankielisiin klassikoihin, kuten Vergiliuksen *Aeneis*, Ovidiuksen *Muodonmuutoksia* ja Lucanuksen *Pharsaglia*. Danten opettajana toimi tuon ajan kuuluisin firenzeläinen oppinut, **Brunetto Latini** (*Tesoretto*). Dante alkoi kirjoittaa runoja *volgarella*, firenzeläisten käyttämällä puhekielellä, ns. "kansanlatinalla".

1285 Dante avioitui **Gemma Donatin** kanssa. Avioliitot olivat tuohon aikaan järjestettyjä ja perustuivat taloudellisiin näkökohtiin. Danten ensirakkaus, **Beatrice Portinari** oli naapurin tyttö, johon Dante rakastui jo 9-vuotiaana ja josta kirjoitti runoissaan – Commediassa juuri Beatrice toimii Dantea oppaana Paratiisissa. Beatricen kuoleman jälkeen 1290 Dante omistautui filosofian ja teologian opintoihin eri uskonnollisissa oppilaitoksissa Firenzessä.

Bello era e biondo -kirjassa Dantesta kerrotaan ylistävään sävyyn. Hän oli astronomi, teologi (fransiskaani), tiedemies, muusikko, taidemaalari ja kielitieteilijä. Dantesta käytetään kirjassa liikanimiä, kuten "Pyhän Fransiskuksen sotilas" ja "Oikeuden ritari". Tobinon mukaan Dante valittiin poliittisiin virkoihin juuri *volgaren* takia. Danten kerrotaan myös olleen komea mies, johon kaikki naiset ihastuivat. Nuoruusvuosinaan Danten tiedetään kirjoittaneen runon (*sirvente*), jossa luetteli Firenzen 60 kauneinta naista.

Tobino käyttää yllättävän paljon sivuja kuvatessaan Danten ja ystävänsä **Forese Donatin** "sonetinvaihtoa" (*tenzone*). Aluksi kyseessä oli sanaleikki, joka sitten kynäniekkojen nuoruuden kiihkossa eteni piikittelyjen kautta molemminpuolisiksi loukkauksiksi.

Kirjassa on myös lukuisia ennustuksia (*predizioni*) Danten tulevasta maailmanmaineesta ja maanpaon lopullisuudesta.

Dolce stil novo

Dolce stil novo tai *stilnovismo* oli toskanalainen runouden suuntaus 1280-1310, jonka pääasiallisia edustajia olivat **Guido Guinizzelli** Bolognassa, **Cino da Pistoia** Pistoiassa sekä Dante, Guido Cavalcanti ja **Lapo Gianni** Firenzessä. Dante käytti ensimmäisenä termiä *Dolce stil novo* Commediassaan (Pg XXIV, v. 57). Dantella suuntausta edustaa mm. canzone *Donne che avete intelletto d'amore* (E. Leinon suom. *Ah, naiset, joill' on tieto lemmen taian*), joka sisältyy teokseen *Vita Nova* (1292-1295).

Dolce stil novon teemana on rakkaus. Suuntauksessa keskeinen on naisen rooli, nainen on *donna-angelo*, eräänlainen enkeli, joka toimii välittäjänä miehen ja Jumalan välillä ohjaten miehen sielua kohti jumalallista puhtautta. Rakkaus käsitetään tässä suuntauksessa platoniseksi ja "saavuttamattomaksi". Tällainen rooli on mm. Beatricella Danten runoudessa.

Dante Maanpaossa 1302-1321

Dante ei uhkaavan kuolemantuomionsa takia enää uskaltanut palata Firenzeen, vaan joutui pysyttelemään turvassa muualla. Hän oli jo saanut mainetta kirjallisten tuotostensa ja poliittisen uransa takia, joten hänen oli mahdollista löytää korkeassa asemassa olevia suojelijoita. Rooma ei tullut kysymykseen, koska siellä vaikutti Firenzen nerien kanssa liittoutunut paavi, vaan oli turvauduttava muihin tahoihin. Koska omaisuus oli tuomion yhteydessä takavarikoitu, rahapula oli jatkuvaa. Oli elettävä nöyränä eri suojelijoiden hyväntekeväisyyden varassa ja tarjottava heille virkamiehen ja diplomaatin palveluksia ylläpitoa vastaan. Lisäksi matkustaminen tuohon aikaan oli kallista ja äärimmäisen rasittavaa. Esim. Ravennan ja Venetsian välinen matka kesti tuohon aikaan jopa kolme päivää, kun sen nykyisin taittaa junalla kolmessa tunnissa ja autolla vielä nopeammin.

Tarkkoja tietoja Danten olinpaikoista maanpaon aikana on hyvin vähän. Tärkeitä paikkoja olivat mm. Verona, Lunigiana, Casentino ja Ravenna. Lisäksi hänen uskotaan olleen ainakin Forlìssa, Arezzossa, Trevisossa, Luccassa ja Pisassa.

Veronan Della Scalan -suvun hovissa Dante oli kahteen otteeseen, ensin Bartolomeo della Scalan aikaan n. 1303-1304 ja myöhemmin **Cangande della Scalan** suojeluksessa n. 1313-1318. Della Scalan hovia kuvataan ilmapiiriltään vapaaksi sivistyksen keitaaksi, jossa vietettiin iloista hovielämää. Hovissa oli kirjastoja ja eri puolilta Eurooppaa saapuneet oppineet kävivät siellä mielenkiintoisia keskusteluja. Hoviin olivat tervetulleita myös poliittiset pakolaiset, kuten ghibellinit ja bianchit. Dante päätteli kaupungissa vallitsevan rauhan johtuvan siitä, että kaupunkia hallitsi vain yksi perhe. Dante omisti Cangrandelle Commedian Paradiso-osan. Kuuluisa on latinaksi n. 1316 kirjoitettu kirje Cangrandelle (*Epistola XIII a Cangrande*), joka sisältää lauseen: "Kirjan otsikko on: 'Tästä alkaa *Commedia*, jonka on kirjoittanut Dante Alighieri, firenzeläinen syntyjään, muttei tavoiltaan'."

Latinaksi: "Libri titulus est: 'Incipit Comedia Dantis Alagherii, florentini natione, non moribus'."

Italiaksi: "Il titolo del libro è 'Inizia la Commedia di Dante Alighieri, fiorentino di nascita, non di costumi'."

Lunigianassa Pohjois-Toskanassa Dante oleskeli tiettävästi 1306-1307 **Malaspinan** markiisien linnoissa mm. Mulazzossa. Tuolloin hän toimi rauhan välittäjänä Malaspinan markiisien ja Lunin piispan välillä (*Pace di Castelnuovo*). Sopimusta, joka allekirjoitettiin 6.10.1306, säilytetään La Spezian kaupunginarkistossa (*il documento sarzanese*).

Mulazzo, Lunigiana 2016.
Kuva: Helena Hakola-Louko

Casentinossa Dante asusti Guidin kreivien linnoissa. Tobino kertoo, että Dante olisi tavannut siellä kreivi **Ugolino della Gherardescan** tyttären, joka olisi kertonut hänelle tarinoita ajoista, jolloin Ugolinon lapset olivat vielä pieniä. Danten Commediassa Ugolino ja pojat ovat saaneet karmaisevan lopun (Inf XXXIII vv. 67-78). Tobinon mukaan Dante olisi Casenti-nossa tavannut myös **Paolo Malatestan** tyttären (Inf V).

Maanpakonsa viimeiset vuodet Dante eli **Guido Novello da Polentan**, aatelisen runoilijan ja Ravennan hallitsijan suojeluksessa. Ravenna oli n. 6000 asukkaan pikkukaupunki, jossa jo tuolloin komeilivat samat varhaiskristilliset rakennukset, jotka vielä tänäkin päivänä ovat siellä nähtävissä. V. 1321 Dante toimi Ravennan edustajana rauhanneuvotteluissa Venetsiassa. Siellä hän sairastui ja kuoli palattuaan Ravennaan. Hänen juhlalliset hautajaisensa pidettiin Ravennan San Fransiskuksen basilikassa, jonka yhteydessä on edelleen Danten hautamuistomerkki. Firenze on pitkään toivonut saavansa kuuluisimman kansalaisensa maalliset jäänteet takaisin kotikaupunkiin ja viime aikoina on suunniteltu, että tämä voisi tapahtua v. 2021, 700 vuotta runoilijan kuoleman jälkeen.

Ravennaan ja da Polentan sukuun liittyy hyvin kuuluisa kohta Commediassa (Inf V), joka kertoo **Francesca da Polentan** (tunnetaan myös nimellä **Francesca da Rimini**, koska hänen miehensä Gianciotto Malatesta oli Riminin hallitsijan poika) ja Paolo Malatestan onnettomasti päättyneestä rakkaustarinasta. Historian näkökulmasta katsoen Francesca olisi ollut Guido Novello da Polentan, Danten Ravennan mesenaatin täti. Paolon ja Francescan tarina on inspiroinut useita taiteilijoita: Tsaikovski on säveltänyt sinfonisen fantasian *Francesca da Rimini,* Rachmaninovilta löytyy samanniminen ooppera ja D'Annunziolta samanniminen näytelmä. Lisäksi teemasta on tehty filmauksia.

Toiveita Firenzeen paluusta

Danten tavoitteena oli palata Firenzeen, kun poliittinen tilanne kaupungissa olisi rauhoittunut. V. 1303 ghibellinit olivat yhdistäneet joukkonsa bianchien kanssa ja taistelivat **Scarpetta Ordelaffin** johdolla Forcieri da Calbolin johtamia Nerejä vastaan Puliccianossa (Battaglia di Pulicciano). Nerit kuitenkin voittivat, koska heillä oli vakoojia bianchien joukoissa, mm. **Carlino de' Pazzi,** ja rankaisivat hävinnyttä osapuolta ankarasti. Tobinon mukaan mm. asianajaja **Donato Alberti**, joka oli laatinut *Ordinamenti di Giustizian*, häpäistiin julkisesti ja lopulta teloitettiin. Dante ei itse osallistunut taisteluun, mutta oli tapahtumien keskiössä toimiessaan Ordelaffin kanslerina.

Nerien poltettua Cavalcantien varastoja ja samalla puolet kaupungista v. 1304, puolueen johto joutui matkustamaan Perugiaan pyytämään anteeksi paavi **Benedictus XI**:lta säilyttääkseen välit tähän vaikutusvaltaiseen tahoon. Bianchit päättivät käyttää tilaisuutta hyväkseen, kerätä joukkonsa ja vallata Firenzen vastustajien poissa ollessa. Bianchien kokoontumispaikaksi oli valittu **Lastra**. Ensimmäiseksi paikalle saapui **Baschiera della Tosa** joukkoineen. Hän ei malttanutkaan odottaa muita, vaan päätti vallata Firenzen joukkoineen ja napata voiton Nereistä kokonaan itselleen. Päivä oli kuitenkin tukahduttavan kuuma ja hätiköity hyökkäys epäonnistui sotilaiden uupumuksen takia. Nerit voittivat jälleen, 400 bianchia kuoli ja vangeiksi

otetut hirtettiin. Dante oli vastustanut hyökkäystä ja muut karkotetut alkoivat pitää häntä vastustajana.

Vasta 1310 ilmeni seuraava mahdollisuus palata Firenzeen. **Henrik VII Luxemburgilainen**, Pyhän saksalaisroomalaisen keisarikunnan keisari päätti lähteä Roomaan tullakseen kruunatuksi myös paavin toimesta ja naidakseen Napolin kuninkaan tyttären toivoen näin rauhoittavansa keisarinvaltaa vastustavia guelfeja. Dante oli täysin rinnoin mukana keisarin pyrkimyksissä ja hän, kuten ainaisiin taisteluihin ja sukuriitoihin kyllästyneet kaupunkivaltioiden kansalaisetkin toivoivat vihdoin rauhan palaavan maahan. Dante jopa kirjoitti keisaria auttaakseen kirjeitä valtaapitäville pyrkien ohjaamaan heitä kohti rauhaa. Aluksi kaikki näytti menevän hyvin ja keisarille hurrattiin useissa kaupungeissa. Firenze kuitenkin hangoitteli vastaan. Nerien olisi pitänyt palauttaa biancheilta ja ghibellineiltä takavarikoimansa varat ja virat, eikä se käynyt päinsä – he eivät aikoneet kumartaa tuon maillensa tunkevan saksalaisen edessä. Pitkään jatkunut tilanne laukesi lopulta, kun keisari sotaretkellä Napolin kuningasta vastaan sairastui malariaan, kuoli v. 1313 Buonconventossa ja haudattiin Sienan tuomiokirkkoon.

Vuonna 1315 Dantelle tarjoutui vielä kerran mahdollisuus palata Firenzeen. Montecatinon taistelun jälkeen firenzeläiset armahtivat karkotetut ja antoivat heidän palata kotikaupunkiinsa. Hinta oli kuitenkin kova: julkinen nöyryytys ja anteeksipyyntö sekä sakko. Tämä olisi tarkoittanut oman syyllisyyden tunnustamista ja siitä Dante kieltäytyi selvin sanoin, olihan hänet tuomittu aikoinaan epäoikeudenmukaisesti keksityin syin. Säkeet Commedian Infernosta ja monien kaupunkilaisten kurja kohtalo niissä olivat jo kantautuneet firenzeläisten korviin, joten paluu olisi jo senkin vuoksi ollut vaarallista.

Biondo era e bello

Kirjan nimi tulee suoraan Commedian Purgatorion kolmannesta laulusta (v. 107). Siinä Dante kuvaa **Manfredia**, Fredrik II:n poikaa, Sisilian kuningasta, joka kuoli Beneventon taistelussa 1266: "**biondo era e bello e di gentile aspetto**". Tobinon mukaan Dante kuvaakin tässä itseään nuorena Campaldinon taistelussa 1289.

Tobinon mielestä Dante oli siis vaalea ja hän perustaa väitteensä mm. Danten latinankieliseen *Eglogaan*, jossa tämä itse väittäisi olevansa vaaleahiuksinen. Ko. Egloga kertoo Titiron ja Mopson välisestä keskustelusta, jota on siis tulkittu siten, että Dante olisi tuo Titiro.

Väite on mielenkiintoinen, koska mm. **Boccaccio** taas kirjoitti *Trattatello in laude di Dante* -teoksessaan: «Fu il nostro poeta di mediocre statura, ed ebbe il volto lungo, e il naso aquilino, le mascelle grandi, e il labro di sotto proteso tanto, che alquanto quel di sopra avanzava; nelle spalle alquanto curvo, e gli occhi anzi grossi che piccoli, e il color bruno, e **i capelli e la barba crespi e neri**, e sempre malinconico e pensoso».

Avoimia kysymyksiä

Siitä huolimatta, että Tobino on perehtynyt laajasti sekä Dantesta kirjoitettuun aineistoon että Danten tuotantoon, herää *Biondo era e bello* -kirjaa lukiessa joitakin kysymyksiä. Alla niistä muutamia:

- Kävikö Dante lainkaan Pariisissa?
- Osasiko Dante kreikkaa? Tobinon mukaan osasi, muiden lähteiden mukaan ei.
- Olivatko Danten perhe (vaimo ja lapset) mukana maanpaossa vai jäivätkö he Firenzeen? Vastaus riippuu lähteestä. C. Veccen mukaan perhe olisi matkustanut Danten mukana maanpaossa. Marco Vichin mukaan taas vain lapset menivät tapaamaan Dantea Ravennaan, mutta Tobinon mukaan vaimo olisi mennyt Ravennaan ensin ja lapset perässä yksitellen.

- Tapasivatko Dante ja Petrarca lainkaan ja silittikö Dante Petrarcan päätä? Danten arvellaan tunteneen Ser Petraccon, Petrarcan isän, joka kuului samaan puolueeseen kuin Dante ja joutui karkotetuksi samaan aikaan Danten kanssa.
- Kumpi ajanjakso maanpaossa oli ensin: Lunigiana (*documento sarzanese* 1306) vai toinen jakso Veronassa (Cangranden valtakausi 1308-1329)? Tobinon kirjassa Verona on ensin.
- Oliko Dante todella vaalea? Boccaccion mukaan hän oli tumma.

Tobinon kirja oli mielestäni todella kiinnostava. Sitä lukiessa kävi ilmi, että Dante olisi tuntenut henkilökohtaisesti suuren osan Commedian henkilöhahmoista tai sitten hän olisi kuullut lähiomaisten kertovan kirjansa henkilöistä (mm. Paolo e Francesca, Conte Ugolino). Sanotaan, että Danten *Commedia* on keskiaikaisen tiedon summa. Herää kysymys, olisiko meillä koko kirjaa, jos Dante olisi kiltisti mennyt oikeudenkäyntiin Firenzessä 1302, tiedä mitä siellä olisi päätetty, koska sakon määräkin oli niin suuri, 5000 floriinia, mahdoton summa Dantelle maksaa.

Kirjan sanastoa

Fulva fiera in una gabbia	Dante nuorena
Guerrieri da San Sepolcro	guelfit
Gran Manto	paavi(n kaapu)
Manto Bianco	paavi(n kaapu)
Bel San Giovanni	Firenze
Padrona del suo cuore	Firenze
Vedova	Firenze
Città del Volto Santo	Lucca
Luce del Lazio	Rooma

Lähteitä:
Carlo Vecce: *Piccola storia della letteratura italiana*, 2009 Napoli
Gino Tellini: *Letteratura italiana. Un metodo di studio*. 2011 Perugia
Dante Alighieri: *La divina Commedia*, 2012 Bergamo
Dante Alighieri: *Jumalainen näytelmä*, suom. Eino Leino, 2009 Hämeenlinna
Enrico Garavelli: *Introduzione a Dante* -luennot Helsingin yliopisto 2012

***

Kirjapiirissä 2.9.2019 käytiin vilkasta keskustelua Dantesta. Aihe oli aktivoinut jäseniä tuomaan mukanaan Elina Vaaran suomennoksen *Commediasta*, kopioita Eino Leinon suomennoksesta ja jopa itse teoksen alkuperäiskielellä. Mia Salosen lainaamat kirjat, mm. Söderhjelmin *Dante – muutamia ääriviivoja,* melkein revittiin hänen käsistään, mutta Mia pysyi lujana ja lähti palauttamaan kirjat kirjastoon. Kirjapiiriläiset kiittelivät vuolaasti klubin hallituksen jäsentä Leena Erantia, joka oli suositellut kirjaa lukulistalle.

Tobinon kirjan kieltä pidettiin yleisesti vaikeahkona. Positiivisena koettiin jokaisen kappaleen alussa ollut tiivistelmä, joka helpotti sisällön hahmottamista. Teoksessa on laaja henkilögalleria ja monet olivatkin etsineet internetistä taustatietoja mm. kirjassa esiintyvistä kuninkaista ja paaveista.

Tilaisuudessa kiersivät mm. alustajan Firenzen Dante-museosta tuomat Infernon, Purgatorion ja Paradison kaavakuvat sekä kartta paikkakunnista, joissa Dante oli maanpakonsa aikana vieraillut. Nähtävillä oli myös kuvia Ravennasta ja Lunigianasta. Tarja Päivärinne esitteli yliopistolta saamaansa Inferno-lakanaa.

Dante koettiin aiheena niin mielenkiintoiseksi, että monet suunnittelivat tutustuvansa *Commediaan* suomeksi, Elina Vaaran kommentein varustetun laitoksen avulla. Tobinon kirja näytti näin toimineen virikkeenä Danten tuotantoon tutustumiselle eli se täytti juuri sen tehtävän, jonka kirjailija itse oli teokselleen asettanut.

© Helena Hakola-Louko

Dante maanpaossa

Statua di Dante, Mulazzo, Lunigiana.
Kuva: Helena Hakola-Louko, 2016

Statua di Dante, Firenze.
Kuva: Helena Hakola-Louko, 2016

KIRJALLISUUS

Kaisu Lindroos

Marco Vichi ja Komisario Bordelli – Kuolema Firenzessä -kirja

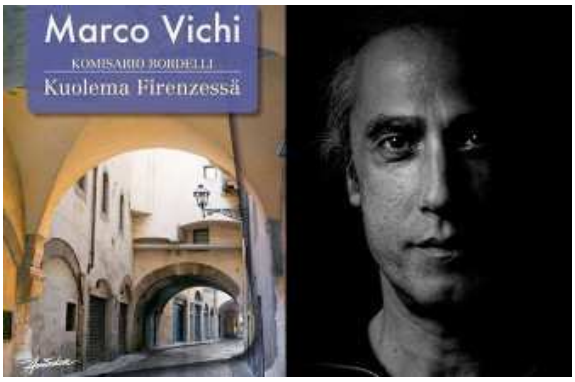

"Valitettavasti italialaisen oikeuslaitoksen tiet ovat pitkät kuin nälkävuosi. Usein sattuu, että joku onneton unohtuu vankilaan hyvin pitkäksi aikaa."

Komisario Bordelli selvittää sateisena päivänä kadonneen Giacomo Pellissarin tapausta. Hyväksikäytetyn 13-vuotiaan koulupojan ruumis löytyy metsästä. Johtolankojen puuttuessa Bordellin toimintamahdollisuudet ovat vähissä, mutta viittauksia kaupungin mahtihenkilöihin alkaa löytyä taustatutkimuksesta. Firenzen tulvat, joita kuvataan perusteellisesti, hidastavat tutkimuksia. Kirjan juoni vaikuttaa aluksi yksinkertaiselta. Bordelli etsii ensin poikaa ja ruumiin löydettyä pojan murhaajaa. Pojan raiskaajia on ollut vähintään kolme. Juonenkäänteitä on melko niukasti. Onko se yhteensattumaa, että varjostetaan lihakauppiasta, koska polulta lehtien alta löytyy pieni paperilappu ja lihakauppias Livio Panerain yhteystiedot? Sitten löytyykin rattopoika ja huumeiden käyttäjä Nando Rovario, joka kertoo orgioista Via Bolognesen huvilassa. Komisario Bordelli ajaa "nurkkaan" syylliset aggressiivisella kuulustelutekniikallaan.

***

Marco Vichi (1957) on firenzeläinen, nykyisin Chiantissa asuva kirjailija, jonka suosittuja "komisario Bordelli" -kirjoja on käännetty suomen lisäksi mm. saksaksi, espanjaksi, portugaliksi, englanniksi, ranskaksi ja puolaksi. Vichin murhamysteereillä on paljon ystäviä myös Suomessa.

Kesällä 2005 järjestettiin Helsingin seudun kesäyliopistossa ensimmäinen crimi club (dekkarikurssi), jonka aikana luettiin Enneli Polin johdolla italiankielinen Marco Vichin *Il commissario Bordelli*. Kurssilaiset pitivät kirjasta. Perustettiin myös Marco Vichi Fan Club Finlandia.

Vuonna 2013 kirjailija Marco Vichi palkittiin il Premio delle Arti "Fiorentini nel Mondo" -palkinnolla. Vichin tuotantoa on verrattu **Georges Simenonin** (Jules Maigret) ja **Raymond Chandlerin** (Philip Marlow) tuotantoon. **Donna Leon** puolestaan tunnetaan parhaiten hänen luomastaan italialaispoliisi Guido Brunettista, joka on ratkonut rikoksia Venetsiassa ja on kulinaristi sekä taiteen ystävä.

Firenzessä asuva **Enneli Poli**, kesäyliopistosta tuttu italian opettaja, on kääntänyt suomeksi kolme Marco Vichin kirjaa *Komisario Bordelli* (*Il Commissario Bordelli*, 2002) vuonna 2016. Kirjan tapahtumat ajoittuvat Firenzen kesään vuonna 1963. Vuonna 2017 ilmestyi

K*omisario Bordellin likaisin tapaus* (*Una brutta faccenda*, 2003). Tapahtumat alkavat huhtikuussa 1964. Kolmas dekkari *Komisario Bordelli. Kuolema Firenzessä* (*Morte a Firenze*, 2009) ilmestyi keväällä 2019 ja sijoittuu lokakuuhun 1966.

Kiitos Aviador Kustannukselle, https://www.aviador.fi, että olemme saaneet nauttia italialaisista dekkareista ja Firenzestä. Suomenkielisten dekkarien painoasu ja Matti Vuohelaisen suunnittelemat kannet ovat korkeatasoisia.

Vichin kirjojen fiktiiviset henkilöhahmot ovat omalaatuisia ja jäävät todella mieleen. Kirjallisuudessa puhutaan yhden ominaisuuden ympärille muodostuneista *litteistä* hahmoista (*flat*): karikatyyrimaisia ja pelkistettyjä ja helposti tunnistettavia. *Pyöreät* hahmot (*round*) voidaan määritellä litteiden vastakohtaisuuden avulla persoonallisiksi monia ominaisuuksia ilmentäviksi ja kehittyviksi.

Komisario Bordelli on täyttänyt 50 vuotta 1960-luvun alussa. Perheetön mies haaveilee löytävänsä elämänsä naisen. Hän ei ole ”naistenmies”, vaan rakastuvaa tyyppiä. Kirjoista löytyy romanssin poikasia. Illalla Bordelli syö lasagnea ja katsoi uutiset kakkoskanavalta. Komisario inhoaa fasisteja ja lukee illalla Herodotosta. Bordelli nauttii hyvästä ruuasta ja juomista ja poikkeaa usein kantaravintolaansa tai kokkaa pastaa kotonaan. Vichi antaa realistisen kuvan paikallisista ruokailutottumuksista.

Toisessa maailmansodassa Bordelli taisteli fasisteja vastaan - hikisinä ja unettomina öinä hän näkee painajaisia sota-aikaisista tapahtumista. Yksi hänen aseveljistään oli sardinialainen mies - Pirasin isä. Nuoren ja arvostetun poliisin (Pietrino Piras) kanssa yhteistyö sujuu. Toinen Bordellin luottopoliisi on nimeltään Mugnai.

Franco Bordelli on ketjupolttaja ja hyväsydäminen mies, joka ajaa volkkarilla – välillä mainitaan musta Fiat 1100, työsuhdeauto, jollaisella ajaa myös Diotivede. Tupakan tumpeissa on metallinmakua ja Piras toivoo, että komisario jonain päivänä inhoaisi savun hajua. Komisario on erinomainen verkottuja, jolla on ystäviä sekä apulaisia lain väärälle puolelle joutuneista. Bordellilla on tiukat moraalikäsitykset. Jostain syystä serkkunsa Rodrigon kanssa hän ei tule toimeen.

Löytyy hyväsydäminen Rosa, kissojen ystävä ja entinen prostituoitu. Hän on myös hyvä muistelija ja hemmottelee komisariota. Bordelli puhuttelee häntä ”Pikku-Rosinaksi”. Rosa puhuttelee Bordellia ”gorillaisekseen”.

Ennio Botta on murtoihin erikoistunut pikkurikollinen, joka on taitava gourmetkokki. Dante tekee kaikenlaisia kokeita laboratoriossaan hiirineen ja on pukeutunut valkoiseen takkiin.

Totò, pienikokoinen mies, osaa laittaa hyvää ruokaa mm. ”fasistipihvejä”. Totò mässäilee hurjilla tarinoilla.

Poliisipäällikkö Inzipone Firenzen pääpoliisiasemalta suhtautuu epäilevästi tinkimättömään Bordelliin, joka nauttii arvostusta työpaikallaan, vaikka hänen työskentelytapansa ovat omalaatuiset. Bordelli ”pitää pikkurikollisten puolta” tarpeen tullen.

Peppino Diotivede on jo lähes seitsenkymmenvuotias patologi, joka tekee ruumiinavauksia. Hän on rakastunut. Bordelli haluaa nähdä hänen morsiamensa.

- *”Olen varma, että kuolet uteliaisuudesta tutustua häneen.”*
- *”Ennen kaikkea olen utelias näkemään, millainen sinusta tulee, kun olet rakastunut.”*

Bordelli on rakastunut nuoreen ja kauniiseen myyjättäreen, Eleonoraan, ja saa myös vastarakkautta. Bordelli antaa kotiavaimensa ystävättärensä käyttöön. Bordelli tajusi, että oli ”rakastumassa aivan kuin keskenkasvuinen poika koulun kauneimpaan tyttöön”. Surullista, että varoitukseksi Bordellille ”seinää vasten ajetut” rikolliset uhkailevat ja kostavat

Eleonoralle, vaikka nuorella naisella ei ollut mitään tekemistä murhatutkimuksen kanssa. Bordelli päättää, että poliisin työ ei sovi hänelle enää. Nähtäväksi jää, pitääkö päätös.

Firenzen tulvaan (4.11.1966) on perehdytty kunnolla. Vichillä on runsaasti lähdemateriaalia aiheesta sekä kaunis laulu.

"Kun Firenzen ja Provinssin traagista hätätilaa on kestänyt viisi päivää, ensimmäiset elintarvikkeet alkavat saapua katoille paenneille tulvan uhreille."

Firenzeä on kutsuttu taiteen pääkaupungiksi ja vieraillessasi siellä olet Honour&Fleming -kirjan *Maailman taiteen historia* pauloissa. Unescon arvion mukaan 60 prosenttia maailman taideaarteista on Italiassa, joista puolet on Firenzessä. Uffizin palatsissa toimii yksi maailman tunnetuimmista taidegallerioista. Dante ja Michelangelo syntyivät Firenzessä, Boccaccio kirjoitti siellä *Decameronen* ja italialaisen renessanssin lasketaan alkaneen kaupungissa siinä vaiheessa, kun Brunelleschi sai Firenzen katedraalin kupolin valmiiksi.

Vuonna 1944 Firenze kärsi paljon tuhoja. Perääntyvät saksalaiset tuhosivat muun muassa kaikki vanhat Arno-joen ylittävät sillat, paitsi Ponte Vecchion, joka säilyi vahingoitta. Sodan jälkeen marraskuussa 1966 tuhoja Firenzessä aiheutti suuri tulva, jonka aikana Arno-joen vedet lainehtivat muun muassa Santa Crocen kirkon sisätiloissa vaurioittaen useita arvokkaita taideteoksia. Arno-joen pinta kohosi silloin useita metrejä. Tulvasta muistuttavia marmorilaattoja on kaupungin kaduilla ja piazzoilla kaikkien nähtävillä.

Sadetta oli jatkunut useita viikkoja. Arno-joki velloi uhkaavana ja mutaisena kunnes se ei enää pysynyt uomissaan vaan eteni rakennusten kellareihin ja alimpiin kerroksiin. Kansalliskirjasto, Santa Crocen kirkko, Uffizin taidegalleria, kaikkien rakennusten alimmat kerrokset peittyivät vedestä ja mudasta. Arvokkaat käsikirjoitukset, museoiden restaurointihuoneissa olleet maalaukset, kirkkojen kryptat, vankila, hevostalli ja monet asunnot niin ikään joutuivat veden valtaan. Bordelli lukee *La Nazione* -lehdestä:

"Vedenpinta jatkoi nousuaan. Onneksi marraskuun 4. on juhlapäivä, Bordelli ajatteli. Jos tämä olisi sattunut arkipäivänä, kaupunki olisi ollut täynnä ihmisiä, vanhempia, jotka veivät lapsia kouluun."

6.11.1966 alkaen ulkomaalaiset osallistuivat avustus- ja raivaustöihin. Suomalaiset taiteilijat järjestivät Pro Firenze 9.-18.12.1966 -nimisen hyväntekeväisyysnäyttelyn Ateneumissa.

Kolme Bordellia käsittelevää kirjaa lukeneena ehdottaisin kirjailijalle, että henkilögalleria (fiktiiviset henkilöt) kuvattaisiin kirjan alkusivuilla. Firenzen tulvasta sekä muista historiallisista tapahtumista ja laulujen sanoista voitaisiin laatia lisäksi selittävä liite kuten Virpi Hämeen-Anttilan Björk-sarjassa.

Miljöönä Firenzen viehättävä kulttuurihistoriallinen ympäristö ja ajankuvana 1960-luku houkuttelevat tai mieluummin "koukuttavat". Marco Vichi on erinomainen kertoja – tarina henkilöhahmoineen, tapahtumineen ja murhan ratkeaminen loppumetreillä soljuu luontevana. Murhilla ei mässäillä, vaikka lapsiin kohdistuvat "likaiset tapaukset" ja hyväksikäytöt tuntuvat vastenmielisiltä. Tavat, millä Bordelli avustajineen toimii, ovat verkkojen virittäminen epäiltyjen ylle (näännytystaktiikka) ja suora hyökkäys (faktojen esittäminen esimerkein) sekä "vaaniminen" ja odottaminen kärsivällisesti, että epäilty tekisi virheen.

Luettavana on ollut mielenkiintoinen kirjasarja ja Firenze on kuvattu uskomattomine taideaarteineen: Enneli Polille kiitokset innostuneesta otteesta ja Marco Vichin tunnetuksi tekemisestä.

***

ILMOITUKSET

Marco Vichi Fan Club Finlandian yhteystiedot löytyvät facebook-sivulta:
https://www.facebook.com/Marco-Vichi-Fan-Club-Finlandia-262252267498476/

Palkinto: https://www.fiorentininelmondo.it/it/home/391-il-premio-delle-arti-fiorentini-nel-mondo-apre-il-capodanno-fiorentino.html

Firenze Alluvione 1966 - Ponte alla Vittoria e via Toselli:
https://www.youtube.com/watch?v=fOE53ibQ8Yc

Nostalgisessa tunnelmassa ollaan seuraavien kappaleiden aikana: *E' la pioggia che va* (1966) ja *Che Colpa Abbiamo Noi* (1966).
https://www.antiwarsongs.org/canzone.php?id=40729&lang=it&fbclid=IwAR0XVVqjSk82YNW2zF0_mp6elB5qi_s5_-fyjNoy_az3n42IEHq_p84XLLE ja
https://www.youtube.com/watch?v=X0FtfQpGw-Q

Virve Heinisen luento 16.10.2019 Elin Danielson-Gambogi – arkipäivän oivaltava kuvaaja

Esitelmä pidetään Didrichsenin taidemuseossa ke 16.10 klo 18, Kuusilahdenkuja 1, Helsinki.

Lisätietoja:
https://www.didrichsenmuseum.fi/etusivu

Dokumenttielokuva PAVAROTTI

Dokumenttielokuva Pavarotti kertoo yhden aikakautemme kuuluisimman oopperataiteilijan ja musiikkielämän legendan elämästä., hänen urastaan ja perinnöstään. Kansantenoriksikin kutsuttu Pavarotti on poikkeuksellinen yhdistelmä persoonallisuutta, neroutta ja julkisuutta ja hänellä on aivan ainutlaatuinen kyky tuoda ooppera viihteellisesti lähemmäksi kaikkia musiikin ystäviä. Elokuvassa nähdään harvinaisia haastatteluja hänen perheensä ja kollegoidensa kanssa sekä ennennäkemätöntä materiaalia. Tämän musiikin jättiläisen tarinan on ohjannut Ron Howard.

Esitykset Finnkinolla ti 17.9, la 21.9 ja ke 25.9.

Lisätietoja:
https://www.finnkino.i/event/303186/title/pavarotti/

KLUBIN UUTISIA

Enneli Polin suomennoksen *Kuolema Firenzessä* julkistamistilaisuus

Kuva: Helena Hakola-Louko

Enneli Polin suomennoksen *Kuolema Firenzessä* lämminhenkinen julkistamistilaisuus pidettiin ravintola Rivolissa 8.8.2019. Paikalle oli saapunut myös Vesa Tompuri, Viivi Ängeslevä ja Anne Savolainen Aviador Kustannuksesta. Klubin hallituksen jäsen Kaisu Lindroos kertoi kirja-arviostaan, joka on luettavissa myös tämän lehden sivuilla 19-21. Tilaisuudessa oli paikalla 33 klubilaista.

Kuvat: Enneli Poli

Tervetuloa Italia-klubi ry:n viinitastingiin lauantaina 19.10. 2019!

Aika: la 19.10. klo 14.30-16.30 (17)
Paikka: DiDonna, Toinen linja 13, 00530 Helsinki (Hakaniemen metroasemalta noin 200 metrin kävelymatka). Jäsenemme Anne Kostiainen tarjoaa tilat.

Viinitastingin pitää **Asko Mäntymäki**, **Solera Finland/ Viinilinna.**

Tastingiin mahtuu 14 ensimmäiseksi ilmoittautunutta. Juomien lisäksi tarjotaan pientä purtavaa ja vettä. Osanottajamäärästä riippuen varaudu maksamaan käteisellä 12-15 €/henkilö paikan päällä. Tiloista eikä opastuksesta tule kuluja.

Maisteltavat viinit ovat Soleran maahantuomia Alkon tuotteita:

Fiorissimo Prosecco Extra Dry
Acquesi Cortese Extra Sec
Pino Pino Frizzante Pinot Noir Rosé
Zensa Fiano Organico
Ricossa Appassimento Bianco
Armigero Valpolicella Ripasso
Soprasasso Amarone della Valpolicella
Sette Vigne 7.

Lisätietoja ja sitovat ilmoittautumiset:
kaisu.lindroos@kolumbus.fi
tai p. 040 589 6345 **viimeistään to 10.10. mennessä**.

Klubin vuosikokous 8.8.2019

Klubin vuosikokouksessa valittiin hallituksen jäseniksi:

Helena Hakola-Louko, puheenjohtaja
Sari Marttila, varapuheenjohtaja
Irma Stenström, sihteeri
Enneli Poli
Leena Eranti
Kaisu Lindroos

Kiitämme lämpimästi Liisa Purovirtaa hallitustyöskentelystä.

JÄSENMAKSUT 2019-2020

Vuosikokous päätti pitää klubin jäsenmaksut ennallaan. Jäsenmaksu toimintakaudelle 1.8.2019-31.7.2020:
- 20€/hlö
- 50€/yhteisö
- 200€/ainaisjäsenmaksu

Pyydämme ystävällisesti maksamaan jäsenmaksun klubin pankkitilille **30.9.2019 mennessä** seuraavin tiedoin:
Maksun saaja: ITALIA-klubi ry
IBAN: Nordea FI88 1544 3000 0229 67
Viitenumero: 123

Lämmin kiitos jäsenmaksunsa jo maksaneille!

Jäsenmaksulla jäsen saa:
- Klubin jäsenlehden *Riflessi d'Italian* (9 kpl/ vuosi)
- osallistua klubin kirjapiiriin
- osallistua klubin tapahtumiin
- osallistua klubin FB-ryhmään
- pääsyn klubin kotisivuilla (https://italia-klubi.fi) olevaan digiarkistoon, josta löytyvät klubin tiedotteet ja lehdet alkaen vuodesta 2010 ja josta voi arkistohaulla hakea haluamansa aihetta
- osallistua jäsenarvontoihin (seuraava arvonta pikkujouluissa 30.11.2019, jossa italiankielinen kirjapalkinto)

Klubin kotisivut

Klubin sähköpostiosoite, johon voi lähettää Klubin asioihin liittyvää postia:

italia-klubi@italia-klubi.fi

Rekisteröitymällä jäseneksi pääset lukemaan Klubin jäsenlehtiä kohdasta **Riflessi d'Italia** ja **Arkisto**. Rekisteröitymistä tarvitaan siis **vain** digiarkiston materiaalin lukemiseen. Kaikki muut tiedot kotisivuilla ovat julkisia.

Jäseneksi voit liittyä täyttämällä yhteystietosi kohdassa Jäsenistö – **Liity jäseneksi**.

Rekisteröityminen tapahtuu seuraavasti:
1. Mene kotisivujen Etusivulle: **https://italia-klubi.fi/**
2. Klikkaa painiketta "Rekisteröidy" (tai "Registrati") – painike löytyy myös muilta kotisivujen lehdiltä
3. Sivulle aukeaa näyttö, johon syötetään Etunimi, Sukunimi, Sähköpostiosoite, Käyttäjä-tunnus (valitse itse haluamasi), Salasana (keksi itse salasana) ja Salasana toistamiseen.
4. Klikkaa painiketta "Rekisteröidy", jolloin ylläpitoon lähtee viesti, että olet rekisteröitynyt.
5. Ylläpito tarkistaa, että jäsenmaksu on maksettu ja hyväksyy rekisteröinnin.
6. Saat rekisteröinnin hyväksymisestä viestin sähköpostiisi, jossa on linkki kirjautumista varten.

Kirjautumisohjeet, kun olet jo rekisteröitynyt ja sinulla on tunnus ja salasana:
1. Mene kotisivujen Etusivulle: **https://italia-klubi.fi/** ja klikkaa painiketta "Kirjaudu sisään"tai klikkaa sähköpostitse saamaasi linkkiä
2. Sivulle aukeaa näyttö, johon syötetään Käyttäjätunnus ja Salasana (ne omavalintaiset, joilla rekisteröidyit)
3. Klikkaa painiketta "Kirjaudu sisään" (tai "Accedi") – painike löytyy myös muilta kotisivujen lehdiltä
4. Arkistoon pääsee viemällä kursori **Riflessi d'Italia** -otsikon kohdalle ja sitten sen alla olevan "**Arkisto**" -sanan kohdalle. Arkiston viereen avautuu pudotusvalikkona vuosiluvut, joita klikkaamalla pääset halutun vuoden materiaaliin.

Seuraa Italia-klubia netissä

Kotisivut: https://italia-klubi.fi/
Klubin FB-sivu:
https://www.facebook.com/Italiaklubi/

Liity klubin FB-ryhmään:
https://www.facebook.com/groups/763533353774019/

Seuraa Marco Vichiä netissä

http://www.marcovichi.it/

Marco Vichin suomalaisen Fan Clubin FB-sivu:
https://www.facebook.com/Marco-Vichi-Fan-Club-Finlandia-262252267498476/

Liity Marcon suomalaisen Fan Clubin FB-ryhmään:
https://www.facebook.com/groups/1630415320610859/